

scholengroep
christelijk
onderwijs
achterhoek

Schoolplan 2019-2023

de Bosmark

INTEGRAAL KIND CENTRUM DINXPERLO

Inhoud:

1. Het Integraal kindcentrum

1.1 Context

1.2 Analyse

2. Uitgangspunten schoolbestuur

2.1 Strategische thema's

2.2 Kwaliteitsbewaking

- Kwaliteitszorg
- Kwaliteitscultuur
- Verantwoording en dialoog

3. Visie IKC de Bosmark

4. Kwaliteitsgebieden

4.1 Onderwijsproces

4.2 Schoolklimaat

4.3 Onderwijsresultaten

4.4 Kwaliteitszorg en ambitie

5. Meerjarenplan 2019-2023 De Gouden Zeven

Ondertekening

Voorzitter CvB

Directeur van de school

Voorzitter medezeggenschapsraad

1. Het integraal kindcentrum

1.1 Context

IKC de Bosmark is gevestigd op een rustige locatie aan de rand van Dinxperlo. Ons IKC bestaat sinds november 2013. Op dat moment vond er echt een inhoudelijk samengaan plaats tussen onderwijs en opvang, met als gevolg dat er nu gewerkt wordt met één pedagogische visie, één team en één leidinggevende.

Hoewel het gebouw groot oogt, is er door het unieke ontwerp een IKC ontstaan, dat van binnen rust uitstraalt en kleinschaligheid en geborgenheid waarborgt. Dit is mogelijk door de indeling in units, de verschillende leerpleinen en toegangsdeuren per unit. Kortom, er is gebouwd vanuit de menselijke maat.

In ons IKC wordt samengewerkt door kinderopvangorganisatie Zonnekinderen en de AccentScholengroep.

Ons IKC kent voor- en naschoolse opvang, dagopvang voor 0-4-jarigen en basisonderwijs. Het basisonderwijs telt in 2019 16 groepen met rond de driehonderdnegentig leerlingen. Geborgenheid en kleinschaligheid wordt gewaarborgd door in units te werken.

Het basisonderwijs op de Bosmark is onderdeel van de AccentScholengroep, statutair gevestigd te Aalten. Onze basisschool is een academische opleidingsschool. Gevolg hiervan is dat er veel expertise en onderzoek de school in komt en dat er veel gedeeld kan worden.

De opvang valt onder kinderopvangorganisatie Zonnekinderen, gevestigd te Zevenaar. De directeur van het IKC kan in deze rol staan, omdat hij vanuit de rol als schooldirecteur in dienst van AccentScholengroep voor een deel gedetacheerd is aan de kinderopvangorganisatie Zonnekinderen. Vanuit deze detachering wordt ook de kinderopvang op de Bosmark door hem aangestuurd.

1.2 Analyse

Een analyse via het SOAR-model levert op dat medewerkers en ouders aangeven trots te zijn op ons gebouw, de ligging de en de ruimtes. Dit geeft mogelijkheden voor goed onderwijs met veel aandacht voor elk kind.

Ouders en medewerkers zijn positief over de IKC ontwikkeling. De doorgaande lijn van 0-13 jaar wordt steeds meer en beter zichtbaar in onze organisatie.

Ook is men trots op de positieve sfeer en positieve houding ten opzichte van elkaar en ook naar de kinderen.

Er heerst een veilig klimaat en problemen worden direct aangepakt. Leerkrachten ervaren veel openheid en transparantie.

Medewerkers ervaren een grote mate van eigenaarschap, wat leidt tot ruimte om te ontwikkelen binnen de gestelde kaders van het schoolplan. Hiertoe zijn de gezamenlijke studiedagen, waarbij alle medewerkers hun inbreng hebben, waardevol. Men ervaart ook een duidelijke organisatie, de lijnen zijn helder. Ook geeft de organisatie grenzen aan. Er worden bewust keuzes gemaakt in wat wel en niet wordt opgepakt.

Ook het feit dat de Bosmark een academische opleidingsschool is, levert innovatie op, zoals de ontwikkeling van het onderzoekend leren.

De ouderbetrokkenheid krijgt door allerlei nieuwe impulsen steeds meer aandacht. Zo wordt er op

dit moment ervaring opgedaan met gespreksarrangementen. Dit geldt ook voor de communicatie met ouders, waaraan de invoering van de ouderapplicatie Parro bijdraagt.

Uit de SOAR blijkt dat er kansen voor ons IKC liggen op de volgende aandachtsgebieden:

Medialisering, waaronder het weerbaar maken van kinderen in een wereld vol keuzes.

Diversiteit

Verbinden van hart en hoofd.

Ontwikkeling op het gebied van de gezonde school/traktaties/bewegend leren

Duurzaamheid

2. Uitgangspunten schoolbestuur

2.1 Strategische thema's

Het strategisch beleidsplan 2019-2023 "Recht doen aan kinderen!" is opgebouwd rond de vier domeinen van het kwaliteitskwadrant:

1. Onderwijs en identiteit.
2. Innovatie.
3. Personeel.
4. Financiën en beheer.

De gewenste ontwikkelingen en de strategische keuzes worden beschreven binnen de vier domeinen van het kwaliteitskwadrant. Het kwaliteitskwadrant wordt door Accent toegepast bij de beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs op de scholen. Naast deze vier domeinen bepaalt de besturingsfilosofie van Accent de wijze waarop de gewenste ontwikkelingen dienen te worden uitgevoerd. De besturingsfilosofie wordt gekenmerkt door het consequent toepassen van integraal leiderschap, de menselijke maat, maatwerk en professionalisering. Uitgangspunten voor iedere medewerker zijn: Eigenaarschap, Leren centraal en Leren van en met elkaar.

-Eigenaarschap: de scholen geven vorm aan eigenaarschap van medewerkers door hen professionele ruimte te bieden om daarmee het vakmanschap te versterken. Het eigenaarschap is zichtbaar in het dagelijks werk van de medewerker, doordat hij het onderwijs op maat centraal stelt en voortdurend werkt aan de eigen professionele ontwikkeling.

-Leren van en met elkaar: het samen leren krijgt steeds meer vorm op de scholen. Schoolteams leren samen in Professionele LeerGemeenschappen. Onderwijsassistenten, leerkrachten en specialisten werken zoveel mogelijk samen binnen de groep. Het vijfjarige schooldagenmodel biedt elke dag de mogelijkheid voor schoolteams om na schooltijd tot 17.00 uur samen te leren.

-Leren centraal: leren staat centraal op de scholen. Aan kinderen wordt gevraagd wat ze leren en niet wat ze doen. In de lessen stellen de leerkrachten voortdurend de doelen aan de orde "Wat leren we vandaag?"

Naast de demografische krimp in leerlingaantallen vormen het personeelstekort, het passend onderwijs en het bieden van onderwijs gericht op de 21-eeuwse vaardigheden de belangrijkste vraagstukken voor de komende jaren.

De demografische krimp

De komende vijf jaren zal de krimp zich waarschijnlijk in verhevigde vorm voortzetten. Een gemiddelde daling van het leerlingenaantal van ongeveer 4% per jaar wordt verwacht. Reeds vanaf 2012 probeert Accent hierop met het beleid “Optimaal onderwijs in een nieuwe krimprealiteit” een helder antwoord te geven. Dit beleid gaat uit van de kwaliteit van de school als basis voor de instandhouding van de school.

Het personeelstekort

Het antwoord op het personeelstekort proberen we in te vullen door een aantrekkelijke werkgever te zijn. De Topklas voor jong professionals en de AccentAcademie zijn hiervan mooie voorbeelden. Veertien van onze scholen zijn inmiddels goed draaiende opleidingsscholen geworden. Studenten willen graag bij ons leren. Tijdens hun studie kunnen ze al bij ons werken en waar mogelijk voor hun werk “betaald” krijgen. Naast leerkrachten en onderwijsassistenten werken we ook met leerkrachtondersteuners. Zij worden opgeleid door de AccentAcademie. Tot slot onderzoeken we de mogelijkheden voor zij-instromers en voor onderwijsassistenten om met subsidie de PABO te volgen en leerkracht te worden.

Passend Onderwijs

Passend onderwijs wordt geboden op de scholen en de (nieuwe) IKC's. Onze speciale basisschool nieuwHessen gaat op termijn deel uitmaken van de nieuwe IKC's. Deze school ontwikkelt zich van een speciale basisschool met een verbrede toelating naar een expertisecentrum dat integratief en in een later stadium inclusief onderwijs mogelijk maakt. Assistenten, leerkrachten en specialisten werken met leerlingen binnen de groep. Onderwijs gericht op de 21-eeuwse vaardigheden. Onderwijs dat leerlingen voorbereidt op de 21e eeuw wordt stap voor stap ingebed binnen het onderwijs op onze scholen. Leerlingen maken gebruik van hun creativiteit, het kritisch denken, het probleemoplossend vermogen en communicatie. Daarbij worden vakgebieden integraal aangeboden en kijken leerkrachten naar het leren van kinderen tijdens het leren en niet erna. Het traditionele “nakijken” is passé!

2.2 Kwaliteitsbewaking

-Kwaliteitszorg

De gewenste kwaliteit van de school wordt door het CvB gemonitord met behulp van de Kwaliteitsmonitor. In de kwaliteitsmonitor leggen de schooldirecteuren van Accent jaarlijks aan de hand van een viertal domeinen verantwoording af over de resultaten en de voortgang van het onderwijs over het afgelopen schooljaar. Tevens worden de verwachtingen voor het komend schooljaar uitgesproken. De volgende vier domeinen worden door de schooldirecteuren verantwoord.

1. Onderwijs en identiteit.

De opbrengsten, het pedagogisch klimaat, de ouderbetrokkenheid, de zorgstructuur, het voldoen aan de wetgeving en de bijdrage van het schoolconcept aan de kwaliteit van het onderwijs.

2. Personeel.

De taakverdeling, de taakbelasting, het evenwicht in werklast, de expertise en de professionalisering.

3. Innovatie.

De aansluiting bij de ontwikkelingen in de samenleving, creatieve ideeën, vernieuwingen, sturing op eigenaarschap.

4. Financiën en beheer.

De begrotingscyclus, het investeringsprogramma, het efficiënt gebruik van de diensten van Accent, het in evenwicht zijn van de financiën (ook in meerjarig kader), de koppeling van financiën aan beleid.

Het CvB bezoekt in het najaar alle AccentScholen. Tijdens dit schoolbezoek wordt met de schooldirecteur uitgebreid gesproken over de bevindingen in de kwaliteitsmonitor aan de hand van de vier domeinen. Ieder schoolbezoek wordt afgesloten met een beoordeling op de vier, hierboven genoemde, domeinen. De beoordeling bestaat uit een goed, een voldoende of een onvoldoende. Resultaatafspraken worden geformuleerd. In het voorjaar volgt een vervolg schoolbezoek door het CvB over de onderwijsopbrengsten en over de in het najaar gemaakte resultaatafspraken. De onderwijsopbrengsten zijn inzichtelijk m.b.v. het instrument “De lat omhoog.” De directeur verzorgt een presentatie over de streefdoelen per groep, de eindopbrengsten en de extra ondersteuning die gerealiseerd wordt.

-Kwaliteitscultuur

Accent biedt de medewerkers jaarlijks een professionaliseringsaanbod aan in de AccentAcademie. Dit professionaliseringsaanbod wordt jaarlijks vormgegeven op basis van evaluaties, onderwijsopbrengsten, ideeën en kritische reflecties van medewerkers. Daarnaast worden de analyses van de onderwijsopbrengsten gebruikt bij de samenstelling van het aanbod. Het professionaliseringsaanbod kent de volgende onderdelen: ondersteuning op maat door Collegiale Intensieve Ondersteuning (CIO), scholingsaanbod voor directeuren, internbegeleiders en ICT-coördinatoren, scholingsaanbod voor schoolteams en individuele medewerkers. Daarnaast is individuele scholing op verzoek mogelijk (maatwerk).

De schooldirecteuren voeren met alle medewerkers in de school gesprekken conform een gesprekkencyclus met behulp van een online instrument. Leerkrachten worden gestimuleerd om zich te registreren in het Lerarenportfolio. Een persoonlijk ontwikkelingsplan wordt opgesteld met de eigen professionele ontwikkeling voor ogen. Schooldirecteuren zijn opgenomen in het Schoolleidersregister.

-Verantwoording en dialoog

De leden van de RvT en de directeuren ontvangen vier keer per jaar een bestuursrapportage waarin de ontwikkelingen betreffende de onderwijskwaliteit, de innovaties, het personeelsbeleid en de financiën beschreven zijn. Daarnaast wordt het jaarverslag en de begroting met de RvT, de GMR en de schooldirecteuren besproken. Twee keer per jaar worden de leden van de RvT, de GMR en de schooldirecteuren geïnformeerd over de voortgang van de strategische doelen. De GMR ontvangt het jaarverslag, de begroting, de kwaliteitsmonitor en rapportages die de voorgenomen besluiten beschrijven. Om transparantie te bevorderen ontvangen medewerkers maandelijks een nieuwsbrief en medewerkers en stakeholders drie keer per jaar een "Accentueel". Verder geeft de Accent-website alle benodigde informatie weer.

Er is regelmatig contact met het VO en met de kinderopvangorganisaties (doorgaande leerlijnen), de gemeentebesturen en de Hogeschool Iselinge (leerkrachtentekort en begeleiding jong professionals). Met onze stakeholders zijn gesprekken gevoerd bij de totstandkoming van het strategisch beleidsplan 2019-2023.

3. Visie IKC de Bosmark

Wij willen kinderen een goede basis meegeven voor een gelukkige toekomst!

Voorwaarden

Op IKC de Bosmark gaan we uit van veiligheid, vertrouwen, openheid, reflectie en een positieve benadering. Samen met zelfvertrouwen en geloof in jezelf en in de ander zijn dit de belangrijke pijlers van het IKC.

Ontwikkelen

Op IKC de Bosmark willen we dat kinderen en medewerkers zich optimaal ontwikkelen door een onderzoekende houding en de daarbij behorende vaardigheden. Het gaat hierbij om communicatie, kritisch denken, samenwerking, creativiteit, sociale-, culturele- en ICT-vaardigheden.

In combinatie met een zelfstandige leerhouding heeft bovenstaande een belangrijke invloed op ontwikkeling en leerprestaties en zien wij deze aanpak als een effectieve manier van leren.

Naast rekenen, taal en lezen wordt ook ingezet op sociale omgangsvormen, sport, natuur, creativiteit en cultuur. Hierbij zijn kinderen en medewerkers eigenaar van hun leerproces.

Ouders zien we als partner bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van hun kind(eren).

We maken gebruik van elkaars deskundigheid en laten dit ten goede komen aan het kind.

Omgeving

Vanuit ons multifunctionele gebouw stimuleren we samenwerking en ontmoeting en zoeken we de verbinding met Dinxperlo.

Ons IKC vergroot de wereld van een kind, helpt hen die te begrijpen en daarin zelf een weg te vinden.

De wereld van de toekomst is wat kinderen ervan maken!

In de bovengenoemde visie komen de drie kernwaarden van Accent samen: Leren centraal, Leren van en met elkaar en Eigenaarschap.

In de komende vier jaar zal er geleidelijk een verandering doorgezet worden in ons onderwijs. Het is een verandering richting gepersonaliseerd en kindgericht onderwijs.

De kern van gepersonaliseerd en kindgericht onderwijs is steeds dat het onderwijs wordt vormgegeven ...

- met de brede ontwikkeling van de leerling als uitgangspunt
- op basis van welbevinden en betrokkenheid
- en een zelfstandige leerhouding van de leerling,
- binnen een variëteit aan leerroutes en werkvormen,
- ondersteund door ICT.

4. Kwaliteitsgebieden

4.1 Onderwijsproces

In ons integraal kindcentrum kunnen kinderen zich in een vertrouwde omgeving ononderbroken

ontwikkelen. Vanuit de babygroepen is er een goede overdracht naar de peutergroepen en vervolgens naar het basisonderwijs. Door de samenwerking met het voortgezet onderwijs (Schaersvoorde Dinxperlo) wordt die ononderbroken lijn zelfs tot 16 jaar doorgezet.

In ons onderwijs gebruiken we de leerlijnen vanuit ons administratiesysteem Parnassys om de kinderen te blijven volgen in hun ontwikkeling. Ook op sociaal emotioneel gebied volgen we de leerlingen. Hiervoor wordt het programma SCOL gebruikt.

De Bosmark is als IKC gevestigd in een modern gebouw, waarin het mogelijk is om op alle manieren begeleiding aan de kinderen te geven, of het nu één op één is, in de groep of in een subgroep. Verschillende ruimten en de grote leerpleinen kunnen gebruikt worden door de leerkrachten of onderwijsassistenten. Ook kinderen met een fysieke beperking kunnen goed in het gebouw terecht. Voor leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte is het mogelijk om gebruik te maken van eigen werkplekken in het ruime gebouw. Ook de ruimten van de BSO en de dagopvang zijn hiervoor beschikbaar.

De kernvakken rekenen, Nederlandse taal en lezen worden natuurlijk aangeboden, maar daarnaast is er ook een geïntegreerd aanbod van de zaakvakken. Verder zijn de kerndoelen voor het basisonderwijs bepalend voor ons aanbod. Vanzelfsprekend maken de creatieve vakken, bewegingsonderwijs, Engels (vanaf groep 1) en muziek onderdeel uit van het onderwijsaanbod.

In onze basisschool wordt gewerkt met het vijf gelijke dagen model. Dat betekent dat alle leerlingen, van groep 1 t/m 8, gedurende vijf dagen in de week van 08.30 uur tot 14.00 uur naar school gaan.

We houden zicht op de ontwikkeling van onze leerlingen door gebruik te maken van het leerling volgsysteem in Parnassys. Daarnaast geven de opbrengsten van de methodetoetsen en de niet methode gebonden toetsen ons veel informatie. Ook observaties stellen ons in staat om de leerlingen goed te volgen.

Indien er taalachterstanden zijn wordt het aanbod voor de betreffende leerlingen geïntensiveerd. Daarnaast zorgen we er voor dat er voor de zogenaamde nieuwkomers een taalbad wordt ingericht. Zoals al eerder vermeld is er een intensieve samenwerking met Schaersvoorde Dinxperlo. Deze samenwerking zal de komende jaren verder uitgebouwd worden. Leerlingen van groep 7 en 8 zullen eerder vertrouwd gemaakt gaan worden met het VO en er zullen verschillende schooloverstijgende samenwerkingen in lesaanbod en projecten zijn.

De voortgaande medialisering vindt ook op de Bosmark plaats. Door een uitbreiding van het aantal devices zullen de mogelijkheden voor leerlingen om zich ook digitaal verder te ontwikkelen toenemen. Eén van de zaken die hierdoor ook mogelijk wordt is de ontwikkeling van een digitaal portfolio.

Door veelvuldig leergesprekken met leerlingen te gaan voeren, mede op basis van een digitaal portfolio, krijgen leerlingen ook zelf zicht op hun ontwikkeling en zal het de leerkracht versterken. Op deze wijze zal het zicht houden op de ontwikkeling van leerlingen, in plaats van een curatief (=behandelend) karakter, een preventief karakter krijgen.

Uitgangspunt voor het didactisch handelen en het aanbod zijn de kerndoelen en referentieniveaus. Deze zijn vertaald in leerdoelen per groep.

Indien de voertaal een andere is dan Nederlands wordt hier een speciaal aanbod voor gearrangeerd. Hiervoor verwijzen we naar het Accent-beleidsdocument voor nieuwkomers.

De ambitie van onze school ten aanzien van het onderwijsprogramma ligt in de richting van het steeds meer gepersonaliseerd leren, ook met behulp van daarvoor geschikte software. Mede als gevolg daarvan zullen we steeds meer de methodes van uitgevers loslaten en ons richten op het werken met de leerlijnen.

De ambities ten aanzien van het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkracht liggen op het gebied van co-teaching, lesgeven in het zicht van elkaar, maar ook met gebruikmaking van bijvoorbeeld Iris Connect, en op het gebied van het ontwikkelen van individuele en collectieve leergesprekken.

4.2 Schoolklimaat

De notitie "Veiligheidsbeleid: een veilige school voor iedere leerling" geeft het veiligheidsbeleid van Accent weer (zie de Accentwebsite onder het kopje Ouders). Accent wil met dit beleid de veiligheid van leerlingen en medewerkers waarborgen. De scholen monitoren één keer per jaar m.b.v. een gestandaardiseerd instrument hoe het gesteld is met de veiligheidsbeleving en het welbevinden van leerlingen. Scholen hebben naast de schoolcontactpersoon een veiligheidscöördinator die functioneert als aanspreekpunt en die het sociale veiligheidstraject bewaakt. Pestincidenten worden waar nodig geregistreerd en geëvalueerd. De vernieuwde meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling biedt ruimte voor professioneel handelen. Directeuren en internbegeleiders hebben hiervoor een training Signs of Safety gevolgd.

Om op IKC de Bosmark een positief schoolklimaat te waarborgen gebruiken we het programma Taakspel, waarmee we positief en gewenst gedrag bij leerlingen bevorderen.

Binnen ons IKC hebben we de veiligheid en het anti-pestbeleid beschreven in een beleidsdocument "Omgaan met elkaar".

De belangrijkste ontwikkeling waar ons IKC mee bezig is, is de stap van sturend pedagogisch bezig zijn naar begeleidend, coachend handelen. De relatie met de leerling is belangrijk en daarvoor is het noodzakelijk om veel met de leerlingen in gesprek te gaan.

Voor het sociaal emotioneel leren wordt de digitale methode Kwink gebruikt. Hierin is ook burgerschapsonderwijs opgenomen.

4.3 Onderwijsresultaten

Om een goed zicht te hebben op de resultaten gebruikt ons IKC het leerlingvolgsysteem van Parnassys, waarin de toetsresultaten gemonitord worden. De methode onafhankelijke CITO toetsen worden gebruikt en deze worden twee keer per jaar geanalyseerd. De analyse wordt gebruikt om de streefdoelen in de groepsplannen te concretiseren. Op deze wijze volgen en waarborgen we de ononderbroken ontwikkeling en zijn we in staat om onderwijsbehoeften op de leerlingen af te stemmen.

Het leerpotentieel van leerlingen wordt steeds meer het uitgangspunt van al het handelen. Het is dus belangrijk om goed zicht te hebben op dit leerpotentieel. Indien we het leerpotentieel van de leerlingen goed in beeld hebben kunnen we de vervolgstappen richting gepersonaliseerd leren maken. Hierbij zijn de leergesprekken met kinderen dus van groot belang.

4.4 Kwaliteitszorg en ambitie

De Kwaliteitszorg van Accent is beschreven bij hoofdstuk 2.

De notitie "Personeelsbeleid 2019" geeft het personeelsbeleid van Accent weer. In deze notitie wordt de wijze waarop Accent beschikt over gekwalificeerde en gemotiveerde personeelsleden beschreven. Beschreven wordt:

- de arbeidsduur, de werktijden en de werktijdenregeling
- de invulling van de normjaartaak
- het werkverdelingsplan
- de duurzame inzetbaarheid
- de professionalisering
- van startbekwaam naar vakbekwaam
- de jong professional
- de oudere leerkracht
- de werkdrukmiddelen
- het vervangingsbeleid.

Om de onderwijskundige ambities van de school te verwezenlijken biedt de AccentAcademie medewerkers jaarlijks een professionaliseringsaanbod aan (zie hoofdstuk 2 kwaliteitscultuur).

5. Meerjarenplan 2019-2023 De Gouden Zeven

In de komende vier jaren zal er op IKC de Bosmark een geleidelijke verandering gaan plaatsvinden op de volgende belangrijke thema's. De zeven "gouden" thema's.

Deze thema's zullen via het LAKS-principe (Langzaam Aan, Kleine Stapjes) ons onderwijs verder binnenkomen (bij veel van thema's is al behoorlijk wat gerealiseerd) en geborgd worden. Jaarlijks zal er bij de planevaluatie op elk van de thema's ingezoomd worden en verbeterpunten benoemd worden.

Omdat we een koppelschool vormen met CBS De Höve zullen op beide scholen dezelfde ontwikkelingen gaan plaatsvinden en zal er ook met elkaar afgestemd worden.

Ontwikkeling 1

Van een focus op de leervakken naar de brede ontwikkeling van kinderen

We verbreden op IKC de Bosmark het kijken naar de ontwikkeling van kinderen. Vakken als rekenen, taal, lezen en de zaakvakken vinden we belangrijk en we willen kinderen op deze gebieden veel leren. Met name het rekenonderwijs zal in de komende jaren onder andere weer een impuls krijgen door daar specifiek op te focussen en begeleiding vanuit de AccentAcademie op in te zetten.

Tegelijkertijd willen we de brede ontwikkeling van kinderen stimuleren. We vinden het belangrijk dat onderwijs niet alleen aandacht heeft voor de genoemde basisvakken, maar ook bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen. We willen aan het einde van groep 8 kinderen zien die een zelfstandige leerhouding hebben, nieuwsgierig zijn, goed samen kunnen werken en ervaringen hebben opgedaan in een maatschappelijke context. Zeker de samenwerking met Schaersvoorde Dinxperlo en de ontwikkeling naar een school van 0-16 jaar is in deze gedachte leidend.

Leerkrachten dienen, om deze brede ontwikkeling te stimuleren, goed in verbinding te zijn met de leerlingen. Natuurlijk willen zij kinderen graag iets leren en kennis bijbrengen. Zij ervaren echter dat er in het onderwijs de afgelopen jaren vooral opbrengstgericht is gedacht, met name gericht op harde en meetbare opbrengsten voor taal en rekenen. De beweging naar kindgericht onderwijs brengt leerkrachten weer in verbinding met hun pedagogische idealen en is daarom een toekomstbestendige ontwikkeling.

Binnen de brede ontwikkeling van kinderen is het bevorderen van **zelfstandig leergedrag** een belangrijk element dat raakvlakken heeft met heel veel andere onderdelen van de persoonlijke ontwikkeling. Dit thema is dan ook een belangrijk en doorlopend aandachtspunt bij de ontwikkeling naar kindgericht onderwijs. Op IKC de Bosmark is in verband hiermee de doorgaande lijn van zelfstandig leren van 0-12 jaar uitgewerkt en deze wordt in de komende periode ook doorgezet richting 16 jaar.

de Bosmark INTEGRAAL KIND CENTRUM DINXPERLO	Gerealiseerde stappen ten aanzien van ontwikkeling 1
Jaar 2019-2020	

Jaar 2020-2021	
Jaar 2021-2022	
Jaar 2022-2023	

Ontwikkeling 2

Op weg naar leerkrachten die coachen, activeren en invloed uitoefenen.

Als je leerlingen wilt laten groeien in hun eigenaarschap en zelfstandige leergedrag, moet je ze niet de hele dag aansturen. Ze moeten dan de ruimte krijgen om eigen keuzes te maken en te groeien in autonomie en dat vraagt om coachend leerkrachtgedrag. Een goede coach weet op de juiste momenten bij te sturen. Bij de beweging naar coachend leerkrachtgedrag is het van belang om je bewust te zijn van sturend versus coachend leerkrachtgedrag en hoe je dat bewust inzet op het juiste moment.

Dat vraagt aandacht voor het proces waarin de leerlingen zitten op het vlak van zelfsturing. Het gaat dan om zelfsturing op het vlak van het leren alsook op het vlak van de persoonlijke ontwikkeling. Ben je als leerkracht in staat om leerlingen op dit proces te laten reflecteren? En hoe kun je hen daarin volgende leerstappen laten maken? Ook hierbij is het gesprek tussen leerkracht en leerling van groot belang.

Uit onderzoek blijkt dat in het onderwijs leerkrachten 70% van de tijd aan het woord zijn. Dus er is nog genoeg winst te behalen als het gaat om het activeren van leerlingen.

Goed onderwijs activeert leerlingen tot denken, spreken en handelen. Dit kan heel praktisch door bijvoorbeeld met wisbordjes te werken bij instructiemomenten. Of door coöperatief leren te gebruiken bij instructie- en verwerkingslessen. Het gaat erom dat vooral de leerlingen actief zijn en denken en dat het niet de leerkracht is waar de meeste energie zich concentreert. Want juist door die activiteit worden brede ontwikkelvaardigheden gestimuleerd, zoals nieuwsgierigheid, samenwerken, kritisch denken en onderzoekend leren. Deze vaardigheden oefen je niet in een systeem van luisteren en volgzaamheid. Deze vaardigheden oefen je ook niet in het luchtledige. Dus leerstof is wel degelijk belangrijk bij kindgericht onderwijs: als middel om de pedagogische doelen te behalen.

Een visie op leren beperkt zich niet tot de leerlingen. Juist ook het leren van leerkrachten gaat veranderen als de inzichten over ontwikkeling en leren duidelijk worden. Het onderwijs komt uit een cultuur van 'uitvoeren wat opgelegd wordt'. Er is nu een duidelijke beweging naar professionele leergemeenschappen en een lerende cultuur (leren van en met elkaar, leren centraal, eigenaarschap). Dit heeft consequenties voor de manier van overleggen, samenwerken en samen

leren. Leerkrachten nemen hun professionele ruimte en bepalen zelf en samen wat goed is voor het leren van kinderen en hoe hun onderwijs eruitziet. Experimenten worden hierbij opgepakt en gedeeld.

Een bijkomend voordeel hierbij is dat IKC de Bosmark een academische opleidingsschool is.

Studenten van HBO (maar ook van MBO) vormen leerteams en inspireren elkaar en leren van en met elkaar met behulp van de schoolopleider. Bij deze leerteams worden ook de leerkrachten/mentoren nauw betrokken, waardoor nieuwe ontwikkelingen kunnen worden gedeeld.

Juist deze laatste ontwikkeling maakt ook ons IKC sterk doordat pedagogisch medewerkers en leerkrachten over de schutting van hun eigen aandachtsgebied heen kijken. Nieuwsgierigheid vormt ook hier een belangrijke basis om te leren en te ontwikkelen.

de Bosmark INTEGRAAL KIND CENTRUM DINXPERLO	Gerealiseerde stappen ten aanzien van ontwikkeling 2
Jaar 2019-2020	
Jaar 2020-2021	
Jaar 2021-2022	
Jaar 2022-2023	

Ontwikkeling 3:

Van standaard leerstofaanbod naar een betekenisvolle en gepersonaliseerde kennisbasis

In een tijdperk waarin veel informatie beschikbaar is, is het belangrijk dat leerlingen een **goede** basiskennis hebben. De beperkte kennisbasis die we de leerlingen jarenlang hebben bijgebracht, is daarvoor te smal. Deze kennis is vaak ook erg gefragmenteerd. In het echte leven is alle kennis geïntegreerd en daarmee voor kinderen ook meer betekenisvol en op meerdere momenten toepasbaar. Dan werkt het niet om op school de vakken gesplitst aan te bieden.

Een toekomstbestendige manier van met kennis omgaan, is de leerlingen deze aanleren vanuit een betekenisvolle context. Dit kan met thematisch en geïntegreerd zaakvakkenonderwijs. Daarom heeft IKC de Bosmark gekozen om te werken met de methodiek DaVinci. Bij het werken met DaVinci hebben leerlingen hun eigen inbreng in de keuze en uitwerking van een thema. Bijvoorbeeld door eigen leer- en onderzoeksvragen op te stellen bij het thema. Bij deze lessen is onderzoekend en ontdekkend leren een geschikte werkwijze, omdat daarmee de hogere denkvaardigheden worden gestimuleerd. Zo ontstaat er een grotere betrokkenheid en meer diepgang in het leren en daardoor

een bredere kennisbasis die beter beklijft.

Vanuit de didactiek van het onderzoekend leren streven we naar een onderzoekende houding om vervolgens tot verdiepend leren te komen.

Het onderzoekend leren moet zich niet beperken tot het zaakvakkenonderwijs. In de komende jaren zullen we elementen uit het reken- en taalonderwijs in het zaakvakkenonderwijs integreren.

Taalonderwijs bevat namelijk onderdelen als begrijpend lezen, spreken, communiceren. Dat is precies wat je bij goed zaakvakkenonderwijs ook doet. Door deze activiteiten met elkaar te integreren, worden beide vakgebieden betekenisvoller voor leerlingen. Bijvoorbeeld door de informatieve teksten van DaVinci te gebruiken voor de strategie van begrijpend lezen. Door deze integratie moet ook meer ruimte in het lesrooster ontstaan.

In deze ontwikkeling past ook onze blik over de grens. Door de contacten met onze partnerschool in Bocholt, de Ludgerusschule, houden de leerlingen een blik op Europa en ervaren ze Europese samenwerking.

de Bosmark INTEGRAAL KIND CENTRUM DINXPERLO	Gerealiseerde stappen ten aanzien van ontwikkeling 3
Jaar 2019-2020	
Jaar 2020-2021	
Jaar 2021-2022	
Jaar 2022-2023	

Ontwikkeling 4

Van leerstofjaarklassensysteem naar eigen leerlijn met flexibele organisatievormen

De traditionele manier van met leerstof omgaan, is gericht op het bij elkaar houden van een jaargroep. Leerlingen verschillen in de middenbouw echter al vaak zo'n twee à drie jaar van elkaar in ontwikkeling op de leervakken. Om ondanks die grote verschillen de leerlingen toch klassikaal te kunnen benaderen, is zogenaamde convergente differentiatie nodig: je geeft de 'middenmoot' de basisstof, de 'onderkant' van de groep krijgt de minimumstof en de 'bovenkant' van de groep laat je verdiepende lesstof maken. Dit heeft als nadeel dat de 'onderkant' van de groep frustratie heeft omdat ze toch nog altijd meegetrokken worden met het tempo van de middenmoot. De 'bovenkant' van de groep heeft te maken met verveling, omdat ze ondanks verdieping toch vaak lesstof krijgen

die ze feitelijk al beheersen. Als leerkracht heb je het ook erg druk, omdat je doorlopend moet dealen met de grote niveaoverschillen in de groep.

De kindgerichte werkwijze gaat er vanuit dat alle leerlingen lesstof op hun eigen niveau maken. Vervolgens worden zij gegroepeerd op basis van de gezamenlijke instructiebehoefte. De leerkracht gaat dus niet individueel uitleggen, maar groepeert leerlingen die ongeveer op hetzelfde niveau bezig zijn. Hierdoor is er niet meer de doorlopende druk van frustratie en verveling. Het blijft wel zaak om de leerlingen te blijven uitdagen en recht te doen aan hun leerpotentieel. Deze werkwijze moet niet alleen maar leerlingvolgend zijn, maar een combinatie van afstemming op de mogelijkheden van de leerlingen en heldere en uitdagende leerroutes door de lesstof. Leerlingen en leerkrachten moeten bij deze werkwijze duidelijk zicht hebben op ontwikkeling en daarop kunnen reflecteren. Adaptief digitaal leermateriaal met de dashboards daarin is bij deze manier van werken min of meer onmisbaar. Op IKC de Bosmark kiezen we ervoor om Gynzy hier meer en meer voor in te zetten. Voor deze werkwijze zijn leerstofonderdelen geschikt als rekenen, spelling en grammatica. Het gaat dan wel om samenhangend en betekenisvol rekenonderwijs waarin handelend rekenen een belangrijke plaats heeft. Ook het leesonderwijs kan op een ontwikkelingsgerichte manier vormgegeven worden.

Wanneer je op de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen gericht bent, ga je steeds beter zien dat het leerstofjaarklassensysteem daar niet passend voor is. Dat is namelijk gericht op de gemiddelde leerling, die niet bestaat. Het klassikale systeem gaat dan ook steeds meer knellen. Binnen de klassikale structuur maken we al vrij veel ruimte door te werken met dag- en weektaken en met wisselende groeperingsvormen. Dat is echter begrensd. Als de niveaus van leerlingen steeds verder uit elkaar lopen, wordt groepsdoorbrekend werken een goede en werkbare oplossing. Zeker op de Bosmark kunnen we met de parallelgroepen per leerjaar daar al de focus op leggen. Bijkomend voordeel van het groepsdoorbrekend werken is dat leerkrachten veel meer samenwerken en leren van en met elkaar.

de Bosmark INTEGRAAL KIND CENTRUM DINXPERLO	Gerealiseerde stappen ten aanzien van ontwikkeling 4
Jaar 2019-2020	
Jaar 2020-2021	
Jaar 2021-2022	
Jaar 2022-2023	

Ontwikkeling 5

Data om van te leren met de focus op kwaliteiten van de leerling

De manier van toetsen is in het traditionele systeem geënt op het leerstofjaarklassensysteem. Wanneer dat steeds meer losgelaten wordt, zal ook het toets-systeem mee moeten bewegen. De onderwijsinspectie geeft door het nieuwe toezichtkader hier ruimte voor, aangezien de normeringen voor de tussentoetsen zijn losgelaten. Er zijn steeds meer adaptieve toetsen die op elk gewenst moment afgenomen kunnen worden. Daarnaast wordt de informatie uit het adaptieve leer materiaal belangrijker. Daaruit wordt inzichtelijk hoe de leerling zich inhoudelijk ontwikkelt, vaak ook in vergelijking met vergelijkbare leerlingen en natuurlijk met de eigen ontwikkeling. Dan is inzicht in het leerpotentieel overigens wel erg belangrijk.

Toetsen wordt meer formatief evalueren en observaties krijgen een grotere rol. Ook gesprekken met kinderen over hun ontwikkeling worden belangrijker. De vraag is dus niet meer zozeer: 'Ontwikkelt de leerling zich zoals het gemiddelde kind?' maar vooral: 'Doen we recht aan het leerpotentieel van deze leerling?' En op welke manier geven toetsen, observaties en gesprekken antwoord op deze vraag?

Hier liggen belangrijke verbanden met het werken in een professionele leergemeenschap c.q. de school als lerende organisatie. In welke mate kunnen we de informatie uit de digitale systemen inzetten voor de lerende cultuur in de school? Wat zeggen deze resultaten over de impact van de leerkrachten op het leren van leerlingen? Hier zit wel een omslag in de tijdsbesteding van leerkrachten. De tijdwinst van het vervallen nakijkwerk geeft ruimte voor collegiaal overleg en reflectie op de impact van leerkrachten op het leren van leerlingen.

Ook ten aanzien van de veiligheid wordt een slag gemaakt van data om te checken (monitoring via SCOL en tevredenheidsonderzoeken en Arbo-inspecties) naar de mogelijkheid om van deze data te leren en bijvoorbeeld een RI&E om te zetten in leer- en werkpunten. Dit plan van aanpak zal ook jaarlijks geëvalueerd worden.

Bij kindgericht en gepersonaliseerd onderwijs is het leerpotentieel van leerlingen uitgangspunt van al het handelen. Het is dus ontzettend belangrijk om goed zicht te hebben op dit leerpotentieel. Dit vraagt van de school afspraken en routines om het leerpotentieel van leerlingen vast te stellen. Hiervoor is de uitgebreid beschreven 1-zorgroute op onze school het uitgangspunt en leidend. Vanzelfsprekend hoort bij deze ontwikkeling de discussie over de kwaliteit van onderwijs en de manier van verantwoorden. Via de Accent-instrumenten Kwaliteitsmonitor en "De lat omhoog" willen we de kwaliteit van ons onderwijs blijven verantwoorden.

de Bosmark INTEGRAAL KIND CENTRUM DINXPERLO	Gerealiseerde stappen ten aanzien van ontwikkeling 5
Jaar 2019-2020	

Jaar 2020-2021	
Jaar 2021-2022	
Jaar 2022-2023	

Ontwikkeling 6

Van alleen leerkrachten die beoordelen naar leerlingen die ook zelf verantwoording afleggen van hun ontwikkeling

Het is dus niet meer zozeer alleen de leraar die toetst, beoordeelt en rapporteert. Juist ook de leerling krijgt hierin een duidelijke stem. Leerlingen zijn eigenaar van hun leerproces en krijgen hierin een (gedeelde) verantwoordelijkheid. Zij leggen dus ook verantwoording af voor hun ontwikkeling. Een (mogelijk digitaal) portfolio wordt dan een betekenisvol instrument.

Hierbij gaat het dan niet meer om het voldoen aan de norm van een gemiddeld kind, maar dit gaat om het resultaat van de inspanning die verwacht mag worden gezien het leerpotentieel van deze leerling. Het is dan heel belangrijk welk referentiekader de leerkracht heeft, juist de zone van naaste ontwikkeling is zo belangrijk!

Een gesprek met ouders is dan niet meer een tienminutengesprek dat door de leerkracht gevuld wordt, maar het wordt een driehoeksgesprek waarin leerling, ouders en leerkracht inbreng hebben.

de Bosmark INTEGRAAL KIND CENTRUM DINXPERLO	Gerealiseerde stappen ten aanzien van ontwikkeling 6
Jaar 2019-2020	
Jaar 2020-2021	
Jaar 2021-2022	
Jaar 2022-2023	

Ontwikkeling 7

Van ouders die luisteren naar ouders die betrokken zijn

Ook ouders krijgen in het onderwijs een andere rol. Rapportbesprekingen zijn niet meer het stilzwijgend aanhoren van het oordeel van de leerkracht, maar worden driehoeksgesprekken met gelijkwaardige inbreng van leerlingen en ouders. Daarnaast worden er met ouders gespreksarrangementen gerealiseerd, die passen bij de vraag van de ouder. Ook zullen ouders verantwoordelijkheden naar elkaar oppakken, bijvoorbeeld door de inzet van buddy's bij ouders die nieuw zijn in de school.

Dit vraagt een gezamenlijk optrekken van ouders, school en leerlingen, met ieder hun eigen verantwoordelijkheid en expertise, ervaring en inzichten.

de Bosmark INTEGRAAL KIND CENTRUM DINXPERLO	Gerealiseerde stappen ten aanzien van ontwikkeling 7
Jaar 2019-2020	
Jaar 2020-2021	
Jaar 2021-2022	
Jaar 2022-2023	